

SENTÈNCIA 2000-31 DE 13 DE JULIOL DE 2000

CASS. Pensió mínima de 5000 punts. Interpretació de les disposicions de l'article 41 del reglament tècnic.

Ponent : M.I. Sr. Bernard Plagnet

A N T E C E D E N T S D E F E T

1.- La Sra. C.S.T va interposar recurs contra la resolució de la CASS de data 23 de juny de 1999, sol·licitant l'atorgament d'una pensió mínima de vellesa de 5000 punts.

2.- En la sentència de 24 de juny de 2000, el Tribunal de Batlles ha estimat la demanda promoguda per la Sra. C.S.T i ha declarat que l'agent té dret a gaudir d'una pensió mínima de vellesa de 5000 punts a partir del 26 de febrer de 1999.

3.- En el seu recurs d'apel·lació de data 20 de març de 2000, la CASS manifesta principalment:

- que aquest article comporta al menys implícitament la condició de la cotització ininterrompuda ja que aquesta condició és conforme a la finalitat del text, malgrat una redacció inadequada (veure punt Cinquè de l'escrit de conclusions).

- que l'aplicació de la jurisprudència portaria conseqüències injustes (punt Dissetè i següents).

En el seu escrit de conclusions de data 4 de maig de 2000 confirma aquest arguments.

4.- En la seva contesta de data 7 d'abril de 2000, la Sra. C.S.T manifesta que ella compleix les condicions previstes per l'article 41 i que aquest text no preveu l'exigència d'una cotització ininterrompuda. En el seu escrit de conclusions de data 3 de maig de 2000 confirma aquests arguments.

F O N A M E N T S D E D R E T

Primer.- La Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia és competent per a conèixer del present recurs, segons l'article 39,3 de la Llei Qualificada de la Justícia.

Segon.- Cal recordar, en primer lloc, que la missió d'un Tribunal és d'aplicar la llei tal qual l'hagi votat el legislador. La responsabilitat de l'equilibri financer de la

CASS no relleva de la competència d'un tribunal, que ha d'aplicar els textos qualsevol que siguin les seves conseqüències financeres. En el cas on aquestes apareixen inadequades, correspondria al legislador, i solament a ell modificar els textos actualment en vigor. Els arguments que figuren en el punt Tercer del recurs d'apel·lació de la CASS no es poden admetre.

Tercer.- Els altres arguments presentats per la CASS han de tenir les respostes següents:

Punt quart del recurs: La CASS remarca que aquest apartat "està redactat de forma poc afortunada", però afegeix que l'aforisme "in claris non fit interpretatio" no li seria aplicable ja que no està redactat amb claredat".

Ara bé, la simple lectura d'aquest apartat mostra que pel contrari, és d'una redacció perfectament clara: "pels assegurats assalariats beneficiaris d'una pensió de vellesa d'almenys 960 punts, que justifiquin un període de cotització a la CASS de 180 mesos a partir del primer d'abril de 1968, i una activitat assalariada regular de seixanta mesos abans la posta en marxa del règim andorrà de seguretat social al primer d'abril de 1968, la pensió de vellesa serà fixada al mínim de 5000 punts".

Aquest text és per tant perfectament clar: exigeix dues condicions: un període de cotització de 180 mesos a partir del primer d'abril de 1968; una activitat assalariada regular de seixanta mesos abans la posta en marxa del règim andorrà de seguretat social al primer d'abril de 1968.

Conforme als principis més universalment reconeguts del contenciós, un text clar no s'ha d'interpretar; el jutge l'ha d'aplicar literalment donant als diferents termes el sentit corrent que se'ls atribueix lingüísticament. Es tracta evidentment d'una condició essencial de la seguretat jurídica a la qual els administrats tenen dret.

Punt Cinquè del recurs.- Efectivament aquesta Sala ha jutjat varies vegades que l'article 41, essent una disposició que fa una excepció als principis generals plantejats per l'article 35 del Reglament Tècnic, ha de ser l'objecte d'una interpretació estricta. Però, precisament com ha tornat a manifestar aquesta Sala en la seva Sentència núm. 00-20 de 16 de maig de 2000 "... el caràcter transitori i excepcional del règim establert en el precepte esmentat obliga a una interpretació restrictiva, però això no significa que s'hagin d'introduir, per via interpretativa, exigències que l'article esmentat no estableix. En efecte, l'article 41 exigeix cotitzacions a partir de l'1 d'abril de 1968, sense exigir ni continuïtat entre elles ni que s'hagin d'haver iniciat en un moment proper a la instauració del règim".

Per consegüent, aquesta Sala sempre ha jutjat que l'article 41 s'hauria d'interpretar de manera estricta, la qual cosa significa que la interpretació ha de ser literal. Sobre aquest punt, la interpretació que la CASS dona d'aquesta jurisprudència és per tant errònia: en un punt Cinquè, la CASS, manifesta que la Sala administrativa ha recollit, en diverses Sentències, que l'article 41 no és una norma d'aplicació literal, sinó que la seva aplicabilitat està sotmesa a criteris d'interpretació estricta i d'interpretació restrictiva". La citació de la sentència citada més amunt mostra que aquest anàlisi de la

jurisprudència d'aquesta Sala és la següent: l'article 41 s'ha d'interpretar estrictament, és a dir que s'ha d'interpretar segons el sentit literal dels termes, sense afegir-hi noves condicions.

Remarques semblants es poden fer a propòsit dels elements que figuren al punt Sisè del recurs, relatius a les sentències de la Batllia.

Punt Setè del recurs: La comparació de les dues expressions “a partir del” i “abans” no porta en cap cas a la condició de continuïtat com ho manté la CASS. Es pot afegir que el sentit general de la frase permet sostenir una solució oposada: l'article parla “d'un període de cotització a la CASS de 180 mesos”. El terme “un període” demostra que el text exigeix solament 180 mesos de cotització, però “aquest període” no ha de ser necessàriament una continuació amb el “període” precedent del “seixanta mesos” abans la posta en marxa del règim andorrà de seguretat social”.

Aquesta resposta s'aplica igualment al punt Tercer de l'escrit de conclusions de la CASS.

Punt Vuitè i Novè del recurs: La CASS es refereix per interpretar l'apartat primer als termes utilitzats en l'apartat Segon, que fa referència als “40 anys”.

Però una tal interpretació no pot prosperar:

- d'una part, l'apartat segon de l'article 41 es refereix a persones que es troben en una situació diferent d'aquelles que es refereix l'apartat primer. En conseqüència, no es anormal que se'ls apliquin regles diferents,

- d'altra part, la referència a l'article 35 no es pertinent ja que, precisament, aquest article reserva expressament els casos d'aplicació de l'article 41. No es pot per tant interpretar l'article 41 en funció de l'article 35. Una resposta anàloga es pot adreçar a les al·legacions que figuren al punt Setè de l'escrit de conclusions de la CASS. “Aquells assegurats, però, que han gaudit de temps suficient per a cotitzar i, per tant, de procurar-se una pensió digna, però que pels motius que sigui han interromput la seva activitat laboral, han d'obtenir el nombre de punts de vellesa que resultin de l'aplicació de l'article 35 i concordants del Reglament Tècnic”, Aquesta argumentació no pot prosperar en l'estat actual del text de l'article 35 que reserva expressament l'aplicació de l'article 41: “La pensió que cada assegurat percebrà serà igual al total dels imports anuals de drets adquirits que corresponguin a la categoria per ella escollida, i dins el límit d'un mínim definit en l'article 41”.

Punt Desè i Onzè del recurs: La CASS cita la jurisprudència d'aquesta Sala relativa als no assalariats i l'oposa a la jurisprudència actual relativa als assalariats i la CASS afegeix que “no es compren que aquest M.I. Tribunal sostingui unes conclusions tan diferents”.

La diferència de solucions s'explica per tant perfectament i la CASS dona ella mateixa aquesta explicació al començament del punt Desè: “Quant al tercer paràgraf de l'article 41, referit als no assalariats, la referència a la cotització fins l'edat de jubilació

és explícita”. Pels no assalariats, el text és perfectament clar en aquest sentit, que exigeix el caràcter ininterromput de la cotització. Encara aquí, les regles d’interpretació més elementals han conduït aquesta Sala a adoptar una solució diferent per l’aplicació de texts redactats de manera diferent. Es pot afegir que el legislador ha considerat expressament el caràcter ininterromput de cotitzacions pels no assalariats ja que una tal exigència no es formula explícitament pels assalariats; es pot pensar que el legislador ha desitjat, precisament, que les condicions siguin diferents en les dues situacions.

Punt Dotzè del recurs: l’anàlisi global al qual es refereix la CASS no permet de concloure com ella ho fa: com s’ha indicat més amunt, l’anàlisi global de l’article 41 mostra pel contrari que el legislador ha considerat aplicar un règim diferent pels assalariats i pels no assalariats, el caràcter ininterromput de les cotitzacions s’exigeix només per aquest últims. Puix aquesta condició s’ha recollit expressament per als no assalariats, sembla que si el legislador l’hagués volgut aplicar als assalariats ho hagués dit explícitament.

Punt Tretzè a Quinzè del recurs: sobre la finalitat de l’article 41. La finalitat de l’article 41 s’ha definit varies vegades per aquesta Sala. Però com ja bé s’ha indicat més amunt, una interpretació teleològica no es justifica més que si el text no té una redacció clara. Ara bé, en el cas, el text de l’apartat primer és perfectament clar i seria contrari a les regles les més elementals de la seguretat jurídica d’afegir condicions que no hi figuren expressament, recolzant-se sobre una hipotètica intenció del legislador.

Punt Setzè a Vintè del recurs: Els exemples citats per la CASS mostren segons ella, que el text pot portar conseqüències injustes o absurdes. Però com s’ha dit en el curs d’aquesta sentència, la seguretat jurídica a la qual els administrats tenen dret, suposa que un text clar ha de ser aplicat literalment i que noves condicions no siguin “descobertes” pel jutge a partir d’una hipotètica anàlisi teleològica. És possible que l’aplicació del text porti conseqüències discutibles; però la solució, cal repetir-ho, no pot resultar més que d’una intervenció legislativa que modifiqui el text. El jutge excediria la seva competència si es substituís en aquest punt al legislador.

D’altra banda, sense voler entrar en el detall d’una discussió tècnica sobre els exemples que s’han citat, cal remarcar que les comparacions s’haurien de fer en situacions comparables per que siguin pertinents. Per exemple, en el Punt Divuitè, la CASS compara la situació d’un assalariat i la situació d’un assegurat voluntari que relleva del tercer apartat de l’article 41, mentre que el primer relleva de l’apartat primer. Ara bé, com ja s’ha remarcat, les redaccions diferents d’aquests dos apartats condueixen naturalment a solucions diferents. De tota manera, si aquesta situació fos discutible, pertanyeria al legislador, i no al jutge, de remeiar-ho.

Punt Vint-i-unè a Vint-i-tretzè del recurs: La CASS es basa en el principi de solidaritat que fonamenta un règim de seguretat social. Com ja s’ha remarcat, la responsabilitat de l’equilibri financer de la CASS correspon a la competència del legislador i aquest argument no es admissible davant una jurisdicció que ha de resoldre únicament punts de dret. Els altres arguments fan referència als principis de “justícia i equitat”. Ara bé, com ja s’ha dit anteriorment, un altre principi fonamental s’ha de prendre en consideració, la seguretat jurídica, principi essencial en un Estat de dret.

Cal repetir, que quan un text és clar, cosa que es el cas, el jutge l'ha d'aplicar, i no pot afegir condicions provinents d'un raonament més o menys fonamentat i que introduiria una incertesa constant en l'aplicació de la llei. En particular, es poc acceptable que el jutge pugui jutjar que l'article 41 conté una condició "implícita" com indica la CASS en els punts Quart i Cinquè del seu escrit de conclusions: en un text clar, no es poden concebir condicions "implícites"; cal repetir-ho, la solució contrària podria donar lloc a una greu inseguretat jurídica.

DECISIÓ

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Superior de Justícia, Sala Administrativa, en nom del poble andorrà, decideix:

Primer: Desestimar el recurs d'apel·lació presentat per la CASS.

Segon: Confirmar la sentència recorreguda i declarar que l'agent té dret a gaudir d'una pensió mínima de vellesa de 5000 punts a partir del 26 de febrer de 1999.

Aquesta sentència és ferma i executiva.

Manem que una vegada s'hagi complert el que disposa l'article 76 de la Llei de la Jurisdicció Administrativa i Fiscal es lliurin els autes originals amb la certificació d'aquesta sentència al Tribunal de Batlles, Secció Administrativa del qual procedien, i que s'arxivin les actuacions del Tribunal.